

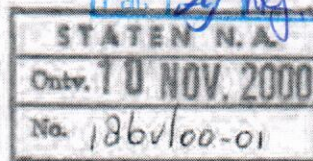

STATEN VAN SINT MAARTEN

Ingek. 02 APR 2015

Volgnt. 15/600/14-15

Par. *g. neg.*

De Voorzitter der Staten
van de Nederlandse Antillen
Wilhelminaplein
Alhier

Willemstad, 10 november 2000

Ref.: aanbieding initiatief-ontwerplandsverordening
tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht
van de Nederlandse Antillen.

Namens de fractie van de M.A.N. in de Staten doe ik u hierbij toekomen een
initiatief-ontwerplandsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht
van de Nederlandse Antillen en verzoek u voor het nodige te willen zorgdragen.

D.F. Martina
Fractieleader van de M.A.N.

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
ZITTING 2000 - 2001 - 2413

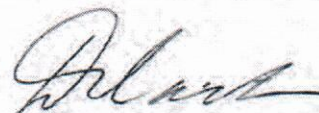
LANDSVERORDENING tot wijziging van het
Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen

AANBIEDING

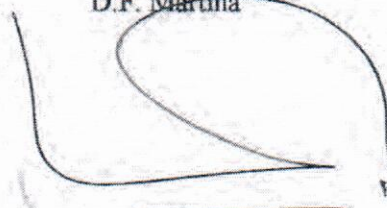
No. 1

Gebruikmakende van het recht der Staten,
zoals vastgelegd in artikel 77 van de
Staatsregeling van de Nederlandse Antillen,
bieden ondergetekenden hierbij Uw College ter
goedkeuring aan een ontwerp-landsverordening
tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de
Nederlandse Antillen.

Willemstad, 10 november 2000

D.F. Martina

S.H. Inderson

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
ZITTING 2000 - 2001

LANDSVERORDENING tot wijziging van het
Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen

ONTWERP

No. 2

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van de Nederlandse Antillen,

In overweging genomen hebbende:

dat het wenselijk is het Wetboek van Strafrecht van de
Nederlandse Antillen te wijzigen ter verdere verbetering van de
positie van het slachtoffer van strafbare feiten.

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg
der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

Artikel I

Het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen wordt gewijzigd als volgt:

1. Het opschrift van het Eerste Boek, Titel IIA, komt te luiden:

*Maatregelen. Onttrekking aan het verkeer, ontneming van het wederrechtelijk
verkregen voordeel en schadevergoeding.*

2. Artikel 38a wordt gewijzigd als volgt:

Artikel 38a komt te luiden:

Artikel 38a

Alle kosten van tenuitvoerlegging van de in deze titel bedoelde
maatregelen – met uitzondering van de kosten van verhaal, de
invorderingskosten daaronder begrepen - komen ten laste, al hetgeen door
die tenuitvoerlegging wordt verkregen komt ten bate van het Land, met

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
ZITTING 2000 - 2001

LANDSVERORDENING tot wijziging van
het Wetboek van Strafrecht

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

VERSTERKING RECHTSPOSITIE SLACHTOFFERS VAN DELIKTEN.

I. ALGEMEEN DEEL.

1. Inleiding

De strafrechtelijke belangstelling voor slachtoffers van kriminaliteit is niet van alle tijden. Ondanks de al langere tijd gehoorde kritiek op de overheid dat zij de belangen van slachtoffers van delikten schromelijk verwaarloost, is de aandacht in het strafrecht voor slachtofferemancipatie toch nog van betrekkelijk recente datum.

Dogmatische en praktische overwegingen hebben lange tijd de versterking van de positie van slachtoffers van delikten in het strafrecht in de weg gestaan. Zo zou een slachtoffergericht strafproces niet sporen met de grondslagen, doelstellingen en systematiek van het moderne strafrecht waarin de dader centraal staat. Een grotere erkenning van het belang van het slachtoffer in de verschillende fasen van het strafproces zou het 'publiek belang' kunnen schaden, de dader uit het centrum van de belangstelling halen of hem zelfs demoniseren. Een belangrijke bezorgdheid van de tegenstanders van slachtofferemancipatie was verder dat het geven van meer aandacht en rechten aan het slachtoffer afbreuk zou doen aan de rechtspositie van de verdachte. Slachtofferemancipatie zou als gevolg daarvan ontaarden in "strengere straffen en een repressiever klimaat, waarin de werkingssfeer van het strafrecht allengs kon worden uitgebreid".¹

Ook zou een slachtofferbenadering in het strafproces het slachtoffer ekstra kwetsbaar kunnen maken en zijn geloofwaardigheid kunnen aantasten. Daardoor zou niet alleen de kans op sekundaire victimisatie toenemen maar ook de mogelijkheid van *victimologists' fallacy*, welke ontstaat wanneer opgewekte verwachtingen niet waar kunnen worden gemaakt.

Tenslotte stuitte versterking van de rechtspositie van het slachtoffer op de angst dat daardoor het justitiële apparaat onnodig zou worden belast, hetgeen de snelheid en effectiviteit van het strafproces nadelig zou beïnvloeden.

Kortom, in plaats van 'geviktimaliseerd', diende het strafrecht zo zindelijk en eenduidig mogelijk te worden gehouden.

---

¹ E.Kok, Nieuwe (trek)pleisters voor slachtoffers van delicten, Proces, nr. 5, mei 1988, p.125

uitzondering van hetgeen met de tenuitvoerlegging van de maatregel, genoemd in artikel 38f, wordt verkregen.

3. Na artikel 38e wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 38f

1. Bij rechterlijke uitspraak waarbij iemand wegens een strafbaar feit wordt veroordeeld, kan hem de verplichting worden opgelegd tot betaling aan het Land van een som gelds ten behoeve van het slachtoffer. Het Land keert een ontvangen bedrag onverwijld uit aan het slachtoffer.
2. De rechter kan de maatregel opleggen indien en voor zover de verdachte jegens het slachtoffer naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade die door het strafbaar feit is toegebracht.
3. De rechter is bevoegd bij de uitspraak te bepalen, dat de veroordeelde het bedrag in gedeelten mag voldoen.
4. Het bedrag van de maatregel kan niet hoger zijn dan de geldboete die ten hoogste voor het strafbare feit kan worden opgelegd en niet lager dan het algemene minimum dat voor geldboete geldt.
5. Bij de vaststelling van de maatregel houdt de rechter rekening met de draagkracht van de verdachte.
6. Betalingen door de veroordeelde aan het Land verricht, strekken in de eerste plaats tot voldoening van de maatregel.
7. De maatregel kan tezamen met straffen en andere maatregelen worden opgelegd.
8. Artikel 27 is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de toepassing van de vervangende hechtenis de verplichting ingevolge de maatregel tot schadevergoeding ten behoeve van het slachtoffer niet opheft.

Artikel II

Deze landsverordening treedt in werking op de dag na de datum van het Publicatieblad, waarin deze is afgekondigd.

Gegeven te Curaçao,

De Minister van Justitie,

Uitgegeven de

De Minister van Algemene Zaken,

2. Ontwikkelingen pro versterking.

Door de hiervoor beschreven opvattingen blijft de aandacht van het moderne strafrechtelijk apparaat tot in de zeventiger jaren vrijwel exclusief gericht op de dader en het door hem gepleegde strafbare feit. Het slachtoffer wordt slechts een marginale rol toebedeeld in het strafproces. Vanaf de zeventiger jaren echter en in het bijzonder in de tachtiger jaren vindt de roep om een meer slachtoffergericht strafproces steeds meer weerklank. Zowel op internationaal, als op nationaal nivo is er onmiskenbaar een toenemende belangstelling te constateren voor een herwaardering van de positie van het slachtoffer in de strafrechtspleging. Deze kultuuromslag in het denken over slachtofferbelang in het strafproces is niet in de laatste plaats ingegeven door "het empirisch vastgestelde echec van de traditionele – en in zekere zin verkokerde – rechtsbedeling"². Als reactie hierop komt er een ontwikkeling op gang naar 'socialisering' of 'vermaatschappelijking' van het strafrecht: het streven is nu meer gericht op een betere afstemming van het strafrecht op maatschappelijke ontwikkelingen en opvattingen. Het strafrecht wordt in toenemende mate gezien als een belangrijk instrument om het maatschappelijk gebeuren te beïnvloeden en de gewenste maatschappelijke doeleinden te bereiken.³

In de afgelopen decennia hebben verschillende maatschappelijke ontwikkelingen, strafrechtspolitieke overwegingen en kriminologisch-victimologische inzichten de aandacht voor de positie van het slachtoffer in het strafproces bevorderd.

2.1. Maatschappelijke ontwikkelingen.

1. Een baanbrekende maatschappelijke ontwikkeling voor het slachtofferbelang in het strafproces betreft de in de afgelopen decennia gegroeide en steeds verder geprofessionaliseerde slachtofferhulp, met name vanuit de vrouwenbeweging en –organisaties. Deze hulporganisaties eisen steeds meer aandacht en solidariteit voor slachtoffers van allerlei vormen van diskriminatie, ongewenste intimiteiten, fysiek en seksueel geweld, incest en andere vormen van seksueel misbruik van minderjarigen.

De slachtofferhulp deed het besef groeien dat de verzorgingsgedachte zich kennelijk niet uitstreckte tot de slachtoffers van kriminaliteit en zeker niet tot degenen die zich door kriminaliteit bedreigd voelen. Immers, noch binnen de strafrechtspleging, noch daar buiten was er voor hen sprake van behoorlijke rechtsbescherming, doeltreffende hulp of voldoende ruimte voor genoegdoening.

² Zie J.J.M. van Dijk, en M.S. Groenhuijsen, Schadevergoeding en voeging: de civielrechtelijke invalshoek, NJB 4/2/93, afl. 5, p. 167; Zie ook in deze geest: de Beaufort, Slachtoffer en straftoemeting, p. 210, in: D. H. de Jong (red), De vrijheidsstraf, E. Kok, a.w. p. 124.

³ Zie M.S. Groenhuijsen, Schadevergoeding voor slachtoffers van delicten in het strafgeding, Nijmegen 1985, p. 114; N.J.M. Kwakman, De mateloosheid van de solidariteit: het onvermijdelijke gevolg van een slachtoffergericht strafproces?, Themis 1999/6, p. 184.

Dit in tegenstelling tot de ruime bescherming en dienstverlening die de verdachten en daders rechtens steeds meer toekwamen.

2. De situatie van alsmaar wassende (gewelds- en vermogens)kriminaliteit van de afgelopen jaren heeft niet alleen geleid tot toenemende onrust- en onveiligheidsgevoelens, maar ook tot teleurstelling bij de burger over de effectiviteit van het strafrecht en de neergang van het resocialisatie-ideaal.⁴ Deze onvrede is mede oorzaak van de niet aflatende kritiek op de als eenzijdig, onevenredig grote en onterecht ervaren aandacht en zorg voor de dader en zijn rechtspositie in het strafproces.⁵ Bovendien kwamen slachtoffers van delikten ook steeds meer in de belangstelling te staan nu steeds meer bevoorrechte groepen steeds vaker ook tot de slachtoffers van kriminaliteit gingen behoren.

3. Vanuit het gepercipieerd falen van het strafrechtstelsel, groeide het besef dat slachtoffers van delikten niet alleen als aangever of getuige onmisbaar zijn voor een adequaat functioneren van het strafrechtelijk apparaat. Hun inbreng moet van minstens even groot belang worden geacht als het gaat om (slachtoffer)preventie, de succesvolle rehabilitatie en integratie van de dader en een adequate beheersing van de aard, omvang, ernst en frequentie van de kriminaliteitsituatie.

4. Tenslotte moge in dit verband nog gewezen worden op de toenemende maatschappelijke behoefte om te komen tot "alternatieven voor de bestaande straffen. Het slachtoffer wordt primair een rol toegedacht in de succesvolle integratie van de dader in de maatschappij of in de bewustmaking van de daders van zijn verantwoordelijkheid".⁶

2.2. Strafrechtspolitieke overwegingen.

Het feit dat slachtofferemancipatie thans prominente aandacht geniet op de politieke en de strafrechtelijke agenda berust op overwegingen van verschillende aard.⁷

Zo wordt in dit verband gewezen op het kostenbesparend effect indien slechts één procedure wordt gevoerd om zowel de strafrechtelijke, als civiele gevolgen van hetzelfde rechtsfeit vast te stellen en het slachtoffer dus niet via een aparte civiele procedure moet proberen alsnog de (rest van de) schade te verhalen.

⁴ Zie E. Kok, a.w. p. 124; S.v. Ruller, Straffen, p. 310, e.v., in E. Lissenberg (red), Tegen de regels III, Ars Aequi Libri, 1999; P.W.G. de Beer & J.P.W. Fiselier, Voorrang aan slachtoffers van criminaliteit, p. 8, Arnhem, 1989; de Beaufort, a.w., p. 210.

⁵ Zie N.J.M. Kwakman, a.w. p. 184; P. Tontodonato & E. Erez, crime, punishment, and victim distress, p. 33-53, in D.Miers (ed), International review of victimology, vol. 3, no. 1/4(1994).

⁶ P.W.G. de Beer & J.P.W. Fiselier, t.a.p.

⁷ Zie: M.S. Groenhuijsen, a.w. p. 121 e.v.; N.J.M. Kwakman, a.w. p. 185; G.J.M. Corstens, Het Nederlands Strafrecht, druk 3, Wolters Kluwer, p. 71 e.v.

Dit zou voor zowel de overheid als voor het slachtoffer een proces-ekonomisch voordeel opleveren.

Slachtoffers van kriminaliteit hebben in hun verschillende hoedanigheid van aangever, verschafter van informatie over daad en dader, getuige of klager een prominent aandeel in het uitlokken van zowel de politieële reaktie, als van de justitieële follow-up op kriminaliteit. Uitbreiding van voor haar van belang zijnde voorzieningen zal er zeker toe bijdragen dat de betrokkenheid van het slachtoffer bij het strafrechtelijk gebeuren wordt vergroot.

Aldus zou meer aandacht voor het slachtoffer in het strafproces ook een verbreding van het maatschappelijk draagvlak voor het vervolgingsbeleid tot gevolg hebben.

2.3. Kriminologisch/viktimologische inzichten.

In de vele pleidooien en discussies over slachtofferbelang wordt veel belang gehecht aan de relatie tussen slachtoffer en dader voor zowel de verklaring, als de beperking en beheersing van kriminaliteit. Binnen dit stramien overheerst de idee dat het delikt niet enkel moet worden gezien als een inbreuk op maatschappelijke normen of op de rechtsorde, maar ook als een aantasting van een konkreet belang van het slachtoffer en dus als een konflikt tussen delinkwent en benadeelde. Door meer aandacht aan dit geschonden belang te besteden zouden verzoening en konfliktoplossing worden bevorderd en daarmee tevens stigmatisering en recidive worden voorkomen.

In dit konfliktbeslechtsingsmodel betekent meer aandacht voor het slachtoffer niet slechts het bepleiten van schadeloosstelling vanwege begane onrechtvaardigheid jegens het slachtoffer. De winst voor de strafrechtspleging is in deze gelegen in versterking van haar vredemakende funktie, in de zin van voorkoming van eigenrichting, bevordering van de resocialisatie van de dader en de verbetering van diens verantwoordelijkheidsbesef.

De bevindingen van de viktimologie tenslotte hebben in bijzondere mate ertoe bijgedragen dat meer serieus is overgegaan *"to address the various costs of the victimization and to improve victims' experiences with the criminal justice system by their integration into the system. Victims were granted the right to receive restitution, the right to be informed about the status of the case and the proceedings involving the violator, the right to be heard concerning the impact of the crime on their lives, and the opportunity to voice their concerns or express their wishes about the offender's disposition"*.⁸

3. Internationale kodificering.

Op internationaal nivo heeft de maatschappelijke behoefte om de positie van het slachtoffer te versterken inmiddels geresulteerd in de ontwikkeling van

⁸ E, Erez, Victim participation in sentencing: rethoric and reality, in: Journal of Criminal Justice 1990, 18, p. 19-31.

zogenaamde (internationale) slachtofferrechten, die onder meer zijn opgenomen als aanbevelingen van de Raad van Europa en van de Verenigde Naties.⁹

3.1. Raad van Europa.

Van de ter zake relevante internationale juridische documenten kunnen onder meer genoemd worden: het door de Raad van Europa in 1983 opgestelde (en door het Koninkrijk der Nederlanden geratificeerde) verdrag over de Schadeloosstelling van Slachtoffers van Geweldd misdrijven (Staatsburg, 24 november 1983, Trb. 1984) en de resoluties van het Comité van Ministers van Europa (nr. R(85)11 en R(87)21). Al deze documenten bevatten aanbevelingen met betrekking tot respectievelijk de rechten voor slachtoffers, alsmede terzake de inhoud en organisatie van slachtofferhulp.

Van meer recente datum en geïnspireerd op hetzelfde streven om de bejegening van slachtoffers van kriminaliteit te optimaliseren en aldus het strafrecht verder te humaniseren, zijn de publikaties van het *European Forum for Victims Services*, t.w.: *Statement of victims' rights in the process of criminal justice* (1996), *The Statement of social rights of victims of crime* (1998) en *The Statement of victims' right to standards of service* (1999).

3.2. Verenigde Naties.

In haar 41e vergadering van december 1986 aanvaardde de Assemblée met algemene stemmen de door de Verenigde Naties opgestelde "*Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power*", adopted by *General Assembly resolution 40/34 of 29 November 1985*. Dit document dat in "viktimologische kring wordt aangeduid als de magna charta, de grondwet, van de slachtofferrechten"¹⁰ verstaat onder slachtoffers van delikten "persons who, individually or collectively, have suffered harm, including physical or mental injury, emotional suffering, economic loss or substantial impairment of their fundamental rights, through acts or omissions that are in violation of criminal laws operative within Member States, including those laws proscribing criminal abuse of power".

3.3. Mensenrechtenverdragen.

Tenslotte zij nog vermeld dat voor het slachtoffer van delikten de mogelijkheid bestaat om, tot op zekere hoogte, aanspraken te ontleen aan rechten die in

⁹ J.J.M. van Dijk, *Strafrechtshervormingen ten behoeve van het slachtoffer in internationaal perspectief*, Justitiële Verkenningen 1988, nr. 9, p. 7-27; A.L.J. van Strien, *De positie van het slachtoffer in het strafproces*, in: M.S. Groenhuijsen en G. Knigge (red), *Het onderzoek ter zitting, eerste interimrapport 2001*, RuG/KuB, p. 233-275; M.S. Groenhuijsen, *Mensenrechten van slachtoffers van delicten en verdachten in het strafproces*, in: C.H. Brants, C. Kelk, M. Moerings (red), *Er is meer*, Deventer 1996;

¹⁰ J.J.M. van Dijk, t.a.p.

internationale mensenrechtenverdragen zijn vervat. Te denken valt hierbij aan de eis dat, konform art. 6 EVRM, de ingediende vordering binnen redelijke termijn dient te worden behandeld en de *Recomendation* No. R(97)1338 van de Raad van Europa, waarin maatregelen worden aanbevolen om sekundaire victimisatie van slachtoffers te voorkomen.

Bovengenoemde documenten van internationale organisaties betreffen de positie van slachtoffers van delikten en bevatten aanbevelingen en *statements* inzake vastlegging in de nationale wetgeving van *grosso modo* de volgende slachtofferrechten:

- a. het recht op respect en op een begripvolle bejegening;
- b. het recht op informatie en uitleg over de voortgang van de zaak;
- c. het recht om informatie te verschaffen aan de justitiële autoriteiten die binnen de strafrechtelijke procedure beslissingen nemen ten aanzien van de verdachte;
- d. het recht op bescherming van privacy en fysieke veiligheid;
- e. het recht op schadevergoeding;
- f. het recht op (juridische) bijstand.
- g. het recht dat de zaak ook vanuit het oogpunt van de belangen van het slachtoffer, binnen een redelijke termijn wordt afgedaan.¹¹

Aangezien deze slachtofferrechten (nog) niet zijn gecodificeerd in de internationale mensenrechtenverdragen kan er vooralsnog zeker niet gesproken worden van 'slachtofferrechten als verdragsrechtelijk gewaarborgde mensenrechten'. Toch getuigen de aangehaalde documenten van "een brede internationale erkenning dat slachtoffers in het strafproces een eigen rechtspositie behoeven en dat de aanspraak daarop kan worden ondersteund met juridische instrumenten die zijn onttrokken aan de soevereine zeggenschap van de nationale staat."¹² (Groenhuisen, er is meer p. 176)

3.4. Engelse common law-model

De wijze waarop het slachtofferbelang in het engelse recht is geregeld is voor het onderhavige relevant vanwege de aldaar geldende *compensation order* die sedert 1972, dank zij de haar toegeschreven bijzondere generaal-preventieve werking, aan het wettelijk sanktiekpakket is toegevoegd. De executie van deze schadevergoedingsverplichting geschiedt van overheidswege in die zin dat de overheid belast is met de incasso van de te betalen schadevergoeding waarna het geïnde bedrag aan het slachtoffer dient te worden uitgekeerd. In dit opzicht is de *compensation order* te vergelijken met de schadevergoedingsmaatregel, zoals in het onderhavige initiatief-ontwerp wordt voorgesteld.

¹¹ A.L.J. van Strien, t.a.p.

¹² M.S. Groenhuisen, *Mensenrechten van slachtoffers van delicten en verdachten in het strafproces*, p. 176.

Vermeldenswaard is tenslotte nog het bijzonder hoog percentage (80%) van succesvolle, werkelijk betaalde, schadevergoedingsregelingen welke bij vonnis werden opgelegd.

3.5. Verenigde Staten van Amerika.

In de Verenigde Staten is het debat over de zogenaamde *constitutionalization of victims' rights* nadrukkelijk aan de orde. De zogenoemde *President's Task Force on Victims of Crime* konkludeerde in haar eindrapport (1982) "*that there was a serious imbalance between the rights of criminal defendants and the rights of crime victims*". Volgens de Task Force rechtvaardigde deze "serious imbalance" alleszins de invoering van "*an amendment to the U.S. Constitution to provide crime victims with 'the right to be present and to be heard at all critical stages of judicial proceedings.'* The recommended amendment has not been enacted by Congress, but the report led to a proliferation of victims' rights legislation at the State level".¹³

Sedert 1982 zijn er dan ook in vrijwel alle staten van de Verenigde Staten federale wetten en/of zogenaamde constitutionele amendementen op het stuk van de herwaardering van de positie van het slachtoffer van kriminaliteit in het strafproces aangenomen. Volgens het National Institute of Justice is de huidige situatie aldus dat "*all 50 States have passed some form of a statutory crime victims' bill of rights, and 29 have amended their constitutions to include rights for crime victims. At the Federal level, the Victims' Right and Protection Act of 1990, and several subsequent statutes, gave victims of Federal crime many rights accorded at the State level.*"¹⁴

Deze wetten regelen een breed scala van slachtofferrechten, zoals onder meer:

- a. het recht op informatie over de voortgang van de zaak ('*right to notice*');
- b. het recht op bescherming van de privacy;
- c. het recht om gehoord te worden ('*right to be heard* via de zogenaamde *victim impact statement*);
- d. het recht om bij strafzaken aanwezig te zijn ('*right not to be excluded*);
- f. het recht op een procesvoering '*without undue delay*';
- h. het recht *to have safety considered*;
- i. het recht op informatie over de eigen rechtspositie;
- j. het recht op inspraak om ter terechtzitting aanbevelingen te doen bij beslissingen over de vervolging (*plea bargaining*) of de voorwaardelijke invrijheidsstelling (*parole hearing*), de hoogte van de op te leggen straf, alsmede het recht op schadevergoeding door de dader.

4. Slachtofferbelang in het antilliaanse recht.

¹³ National Institute of Justice, Research in brief, dec. 1998, p. 1-3.

¹⁴ Vide noot 14.

Ten onzent is de strafrechtelijke en politieke belangstelling voor het slachtofferbelang, in de zin van versterking van de positie van het slachtoffer in de strafrechtspleging, zeker tot aan de invoering in november 1996, van het nieuwe Wetboek van Strafvordering, (PB 1996, no. 164), in de knop blijven steken. Voordien beperkten de schaarse voorstellen tot verbetering van de rechtspositie van slachtoffers in het strafproces zich uitsluitend tot de voeging in het geding over de strafzaak en meer in het bijzonder tot de hoogte van de alsdan te vorderen schadevergoeding. Dit is niet zo verwonderlijk als men bedenkt dat de voegingsprocedure van oudsher is bedoeld als het middel bij uitstek om het slachtoffer op eenvoudige wijze schadeloos te stellen. Konform artikel 187 van het Wetboek van Strafvordering van Curaçao (PB 1914, nr. 24), kon de beledigde partij zich in het geding over de strafzaak voegen, mits zij haar vordering om schadevergoeding wist te beperken tot 150 gulden, zijnde de oorspronkelijk vastgestelde hoogte van de te vorderen schadevergoeding. Dit bedrag werd eerst bij Landsverordening dd. 24.05. 1961, PB 92 verhoogd tot 300 gulden en na ruim twee decennia later opgetrokken tot 1500 gulden (PB 1985, no. 154).

Zoals gezegd, eerst met de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafvordering voor de Nederlandse Antillen krijgt de positie van het slachtoffer meer aandacht, waardoor "de zogenaamde vredemakende functie van het strafproces verder (is) versterkt"¹⁵.

Volgens de Memorie van Toelichting bij het ontwerp van voornoemd wetboek werd vanuit de zienswijze dat gekomen moest worden tot "een meer evenwichtige behartiging van de belangen, die door het strafbare feit zijn geschonden ( ), in het nieuwe wetboek speciale aandacht besteed aan een herverdeling van de accenten in de bejegening, waarop procespartijen aanspraak maken. Zo is de rechtspositie van de benadeelde partij sterk verbeterd, niet alleen tijdens het onderzoek ter terechtzitting (de hoogte van de te vorderen schadevergoeding is vastgesteld op f10.000,-;¹⁶ de benadeelde kan zelf getuigen en deskundigen ter zitting aanbrengen; hij kan tevens met betrekking tot ad informandum gevoegde zaken een vordering indienen), maar ook tijdens het opsporingsonderzoek: de politie dient met het oog op hulp en steun aan het slachtoffer de nodige bemiddeling te verlenen, ook in die zin dat door de politie een eenvoudige schadevergoedingsregeling met de dader tot stand kan worden gebracht, waarna de zaak wordt geseponneerd (art. 203, lid 4); bij voorwaardelijk sepot dient de officier van justitie in het bijzonder acht te slaan op de belangen van de benadeelde partij (art. 204)¹⁷; deze wordt omtrent de beslissing tot al dan niet vervolgen ingelicht en voorts, indien tot vervolging wordt besloten, omtrent de van belang zijnde momenten in de verdere procedure.

¹⁵ D.V.A. Brouwer, G.A.E. Thodé, D.H. de Jongh, *Capita Antilliaans en Arubaans Strafrecht*, Deventer 1998.

¹⁶ Teneinde tegemoet te komen aan de maatschappelijke behoefte en gevolg gevend aan het daartoe strekkend besluit van de Ministeriële Samenwerkingsraad van 29 maart 1996 werd bij Invoeringslandsverordening het schadevergoedingsbedrag opgetrokken tot een hoogte van NAF. 50.000,-
Bron: T.M. Schalken en S.W. Mul (red) *Het nieuwe Wetboek van Strafvordering van de Nederlandse Antillen en van Aruba* (1997), Deventer 1999.

¹⁷ Het huidige artikel 207.

Degene die door een misdrijf ernstig is benadeeld, dient desgevraagd in de gelegenheid te worden gesteld om, om in verband met door de officier van justitie te nemen beslissingen, zijn zienswijze kenbaar te maken (art 206)¹⁸

Tenslotte kan in dit verband nog vermeld worden de zeer recente aanvulling van artikel 17c van het Wetboek van Strafrecht met de bijzondere voorwaarde, waarbij de veroordeelde de storting wordt opgelegd van een door de rechter vast te stellen som gelds ten gunste van een instelling die zich mede ten doel stelt om de belangen van slachtoffers van strafbare feiten te behartigen.

5. Resumerend.

Bij het formuleren van onderhavig initiatief-ontwerp hebben de initiatiefnemers zich overvloedig laten inspireren door de uitgangspunten en aanbevelingen van de documenten afkomstig van gezaghebbende internationale organisaties. Het onderhavig initiatief-ontwerp strekt ertoe de koppeling te leggen met internationale ontwikkelingen op het gebied van het slachtofferbelang om zodoende tegemoet te komen aan de toenemende maatschappelijke behoefte en publieke aandrang om de positie van slachtoffers in de strafrechtsbedeling te versterken. Tevens wordt bewerkstelligd dat de erkenning van de rechten van de slachtoffers van delikten enerzijds met die van de verdachte, beklagde en/of veroordeelde anderzijds wordt gelijk getrokken.

Indachtig het principe "geen prioriteit, maar pariteit van rechten"¹⁹ is er met de nodige zorgvuldigheid voor gewaakt de evenwichtige afweging tussen de behartiging van de belangen van de samenleving, de verdachte en van het slachtoffer niet te verstoren.

Voor een alleszins bevredigende reactie van het strafrechtelijk apparaat op inbreuken op de rechtsorde is *conditio sine qua non* dat voldoende rekening wordt gehouden met de belangen van het slachtoffer.

Op de overheid rust de verplichting zodanige regelingen in te voeren en het strafrechtelijk apparaat van dien aard in te richten dat het slachtoffer zo min mogelijk schadelijke gevolgen van het delikt zal ondervinden en de justitiële afdoening voor het slachtoffer niet onttaardt in "*problem amplification*", als gevolg van sekundaire viktimisatie, *blaming the victim*, *victim's fallacy*, etc..

Tegelijk met het onderhavige initiatief-ontwerp tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht wordt door de initiatiefnemers ook ingediend een initiatief-ontwerp tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering. Beide initiatief-ontwerpen beogen slachtoffers van strafbare feiten zoveel mogelijk te geven waar zij behoefte aan en recht op hebben, namelijk erkenning en respect.

¹⁸ Het huidige artikel 209.

¹⁹ M.S. Groenhuijsen, *Mensenrechten van slachtoffers van delicten en verdachten in het strafproces*, p.171.

Het onderhavige initiatief-ontwerp tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht beoogt de positie van het slachtoffer van strafbare feiten te versterken door opnemng van een schadevergoedingsmaatregel in het Wetboek van Strafrecht. Deze strafrechtelijke sanktie bestaat uit de betaling van een som gelds door de veroordeelde aan het Land ten behoeve van degene die zich als benadeelde partij in het strafproces heeft gevoegd.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING.

1. Voorgesteld wordt de schadevergoedingsplicht als maatregel op te nemen in het opschrift van Titel IIA van het eerste boek.
2. Zoals gezegd beogen de voorgestelde wijzigingen de positie van slachtoffers van strafbaar gestelde feiten te versterken door opnemng van de schadevergoedingsverplichting als nieuwe maatregel in ons Wetboek van Strafrecht. Konform het voorgestelde in de artikelen 38a en 38f, eerste lid, bestaat deze strafrechtelijke sanktie uit de betaling van een som gelds door de veroordeelde aan het Land ten behoeve van degene die zich als benadeelde partij in het strafproces heeft gevoegd.

Het slachtoffer heeft baat bij de oplegging van de voorgestelde schadevergoedingsmaatregel omdat niet hijzelf, doch het Openbaar Ministerie met de invordering van de opgelegde schadevergoeding is belast. Deze procedure heeft bovendien het voordeel dat een direkte konfrontatie tussen het slachtoffer en de dader bij de betaling wordt vermeden.

Vervolgens bepaalt het eerste lid van artikel 38f dat het Openbaar Ministerie de geïnde gelden onverwijld uitkeert aan het slachtoffer.

Meer principiëel houdt deze schadevergoedingsmaatregel een erkenning in van het belang van het slachtoffer en is zij een uiting van sociale solidariteit.

Het tweede lid van artikel 38f bepaalt dat de maatregel kan worden opgelegd indien de verdachte jegens de benadeelde partij naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade.

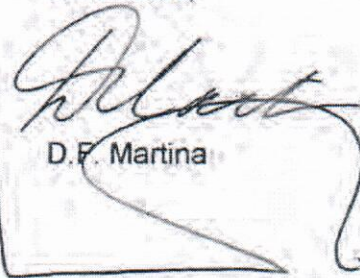
Het derde lid van dit artikel geeft de rechter de bevoegdheid om bij de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel te bepalen dat de veroordeelde het bedrag in termijnen mag voldoen.

Konform het vierde en het vijfde lid van dit artikel kan het bedrag van de maatregel niet hoger zijn dan de geldboete die ten hoogste voor voor het strafbare feit kan worden opgelegd en niet lager dan het algemene minimum, vijftig cent, dat voor geldboete geldt. Bovendien moet bij de oplegging van de schadevergoedingsverplichting rekening gehouden worden met het draagkrachtprincipe.

Het zesde lid van artikel 38f bepaalt dat betalingen door de veroordeelde aan het Land verricht, in de eerste plaats strekken tot voldoening van de schadevergoedingsmaatregel. Het onderhavige artikellid strekt ertoe zeker te stellen dat betalingen in vorenbedoelde zin door de veroordeelde aan het Land gedaan, in eerste instantie worden aangewend tot voldoening van het slachtoffer van strafbare feiten. Vervolgens kunnen zij worden gebruikt ter voldoening van eventuele verhogingen of tot voldoening van de geldboete. Het zevende lid van dit artikel bepaalt dat de schadevergoedingsmaatregel tezamen met straffen en andere maatregelen kan worden opgelegd. Dit houdt in dat de maatregel dus ook zelfstandig kan worden opgelegd.

Het achtste lid tenslotte verklaart artikel 27 van het Wetboek van Strafrecht van overeenkomstige toepassing. Dit houdt in dat het Openbaar Ministerie dat, zoals gezegd, belast is met de tenuitvoerlegging van deze maatregel, als uiterste dwangmiddel vervangende hechtenis kan toepassen ingeval er niet aan de schadevergoedingsverplichting wordt voldaan. Deze vervangende hechtenis zal de verplichting ingevolge de maatregel tot schadevergoeding ten behoeve van het slachtoffer, echter niet kunnen opheffen.

Willemstad,

D.F. Martina

S.H. Inderson

ANTILLIAANS WETBOEK VAN STRAFRECHT

Voorgestelde wijzigingen ter verbetering van de positie van het slachtoffer in het strafproces.

Het wetswijzigingsvoorstel

Inleiding.

Om de positie van het slachtoffer in het Antilliaans Wetboek van Strafrecht te verbeteren, zijn er een aantal wijzigingen voorgesteld. In het onderhavige zijn, ter verduidelijking, de voorgestelde wijzigingen in de oorspronkelijke tekst van elk artikel normaal, de tekst die verdwijnt *gearceerd* en de nieuwe tekst **bold** weergegeven.

Opschrift Eerste Boek, Titel IIA.

Maatregelen. Onttrekking aan het verkeer, *en* ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel **en schadevergoeding.**

Artikel 38a

Alle kosten van tenuitvoerlegging van de in deze titel bedoelde maatregelen – met **uitzondering van de kosten van verhaal, de invorderingskosten daaronder begrepen** – komen ten laste, al hetgeen door die tenuitvoerlegging wordt verkregen komt ten laste van het Land, **met uitzondering van hetgeen met de tenuitvoerlegging van de maatregel, genoemd in artikel 38f, wordt verkregen.**

Artikel 38f

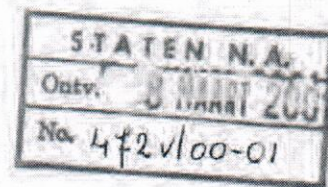
1. Bij rechterlijke uitspraak waarbij iemand wegens een strafbaar feit wordt veroordeeld, kan hem de verplichting worden opgelegd tot betaling aan het Land van een som gelds ten behoeve van het slachtoffer. Het Land keert een ontvangen bedrag onverwijld uit aan het slachtoffer.

2. De rechter kan de maatregel opleggen indien en voor zover de verdachte jegens het slachtoffer naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade die door het strafbaar feit is toegebracht.
3. De rechter is bevoegd bij de uitspraak te bepalen, dat de veroordeelde het bedrag in gedeelten mag voldoen.
4. Het bedrag van de maatregel kan niet hoger zijn dan de geldboete die ten hoogste voor het strafbare feit kan worden opgelegd en niet lager dan het algemene minimum dat voor geldboete geldt.
5. Bij de vaststelling van de maatregel houdt de rechter rekening met de daadkracht van de verdachte.
6. Betalingen door de veroordeelde aan het Land verricht, strekken in de eerste plaats ter voldoening van de maatregel.
7. De maatregel kan tezamen met straffen en andere maatregelen worden opgelegd.
8. Artikel 27 is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de toepassing van de vervangende hechtenis de verplichting ingevolge de maatregel tot schadevergoeding ten behoeve van het slachtoffer niet opheft.

Presidente di Parlamento di Antias Hulandes
Sr. D.A. Lucia
Wilhelminaplein
Presente

**Ref: Status inisiativanan di lei pa modifiká
Kódiko Penal i Kodiko di Prosedimentu Penal
i fortifiká posishon di viktima di kriminalidat.**

Wilhelminaplein, 8 di mart 2001

Dia 10 di novèmber di aña pasá frakshon di M.A.N. a entregá na bo persona dos asina yamá inisiativa di lei, esta "initiatiefontwerpen", numerá 2413 i 2414. Ta trata aki di inisiativanan di lei pa introdusi kambionan importante tantu den nos Kódiko Penal, komo den nos Kódiko di Prosedimentu Penal.

E proposishonnan ku nos frakshon a entregá definitivamente ta preskribí mas respèt i un mihó trato n'e viktima di kriminalidat, fortifikando su posishon hurídiko for di momento ku ela a hasi denunsia seka polis te na momento ku su kaso keda tratá dilanti hues.

Ta berdat ku den nos komunidad ta reina un persepshon kasi general ku derecho humano no ta konta p'esun ku a bira viktima di aktonan kriminal. Asta ta eksistí e fuerte impreshon ku esun ku akudí na hustisia ta sali mas frustrá, mas troumatisá i mas disgustá p'e trato di negligensia i desinteres k'e ta haña na man di hustisia mes.

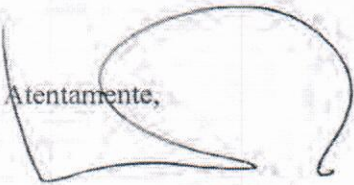
E proyekto di lei ku frakshon di M.A.N. a entregá na Staten ta kumplí ku rekomendashonnan ku organisashonnan internashonal ta stipulá enkuanto posishon di viktima di kriminalidat. Por mensioná entre otro e rekomendashon ku Nashonnan Uní ta hasi den su *Declaración sobre los principios fundamentales de justicia para las víctimas de delitos y del abuso de poder, di 1985*

Asina pues e proyekto pa kambia nos Kódiko Penal ta kontené e proposishon pa introdusi e posibilidat di un schadevergoedingsmaatregel, *compensation order*, kaminda e viktima por kobra un suma pa daño i perhuisio. Na su turno e otro inisiativa di lei ta ankra den nos Kódiko di Prosedimentu Penal diferente asina yamá derechonan di viktima, manera entre otro e derecho riba tur informashon i splikashon relashoná ku su kaso, derecho riba asistensia hurídiko gratis, derecho pa su kaso keda tratá dentro di un término rasonabel i e derecho pa hues tuma nota di su opinion i sentimentunan.

Komo den mayoria di kaso ta hende muhé ta bira víktima di agreshon i violensia kriminal, no ta nada straño ku ta organisashonnan di hende muhé a enkabesá e lucha pa duna e víktima di aktonan kriminal mas derecho.

Teniendo kuenta ku ya a hasi mas ku sinku luna ku nos frakshon a entregá e dos inisiativanan di lei menshoná i en bista ku awe ta dia internashonal di hende muhé, nos ta pidi bo pa informá seka gobièrnu kon a para ku e proyektonan aki i ki dia gobièrnu lo manda nan Staten p'asina nos kolegio por tuma nan den tratamentu.

Atentamente,

Stanley Inderson
miembro di parlamento pa partido M.A.N.

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
Parliament of the Netherlands Antilles

Aan Z.E. de Gouverneur van de
Nederlandse Antillen
Fort Amsterdam 1
ALHIER.

Uw kenmerk:

Uw brief:

Ons nummer:
637 V/00-01

Willemstad, 20 april 2001.

Onderwerp:

Bijlagen:

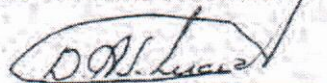
Ik moge hierbij Uw aandacht verzoeken voor het volgende.

De Staten zijn voornemens onderstaande – door de M.A.N.-fractie voorgestelde – initiatief-ontwerp-landsverordeningen in behandeling te nemen:

1. "Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (Zitting 2000-2001-2413)";
2. "Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Zitting 2000-2001-2414)".

Bijgaand moge ik Uwe Excellentie een voorontwerp van elk der bovenvermelde initiatief-ontwerp-landsverordeningen doen toekomen, met het verzoek het gevoelen van de Raad van Advies op deze voorontwerpen te willen vragen. De Staten stellen prijs op het gevoelen van de Raad van advies op deze voorontwerpen opdat dezerzijds rekening kan worden gehouden met de eventuele opmerkingen zijdens de Raad voornoemd, alvorens wordt overgegaan tot de behandeling van hogergenoemde initiatief-ontwerp-landsverordeningen.

De Voorzitter der Staten,

D.A.S. Lucia.

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
Parliament of the Netherlands Antilles

Aan de heer
Minister van Justitie
Wilhelminaplein z/n
ALHIER.

Uw kenmerk:

Uw brief:

Ons nummer:
637a V/00-01

Willemstad, 20 april 2001.

Onderwerp:

Bijlagen:

Ik moge hierbij Uw aandacht verzoeken voor het volgende.

De Staten zijn voornemens onderstaande – door de M.A.N.-fractie voorgestelde – initiatief-ontwerp-landsverordeningen in behandeling te nemen:

1. “Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (Zitting 2000-2001-2413)”;
2. “Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Zitting 2000-2001-2414)”.

Alvorens deze initiatief-ontwerp-landsverordeningen in behandeling te nemen, hebben de Staten per separaat schrijven aan Z.E. de Gouverneur verzocht het gevoelen van de Raad van Advies te willen vragen op het voorontwerp van deze initiatief-ontwerp-landsverordeningen.

Bijgaand moge ik U bedoelde voorontwerpen doen toekomen, met het verzoek op deze voorontwerpen het advies te vragen van andere adviesinstanties van de Regering die – rekening houdende met de daarin behandelde onderwerpen – naar Uw oordeel daarvoor in aanmerking komen. Deze adviezen achten de Staten van belang opdat dezerzijds rekening kan worden gehouden met de eventuele door deze adviesinstanties te maken opmerkingen, alvorens wordt overgegaan tot de behandeling door de Staten van hogergenoemde initiatief-ontwerp-landsverordeningen.

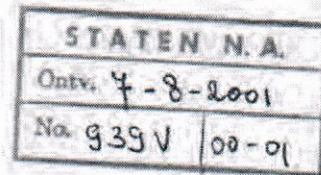
De Voorzitter der Staten

D.A.S. Lucia.

Presidente di Parlamento di Antias Hulandes
Sr. D.A. Lucia
Wilhelminaplein
Presente

Ref: reklamo pa tardansa den tratamentu di leinan pa duna viktima di kriminalidat mas derecho den Kódiko Penal i den Kódiko di Prosedimentu Penal.

Waaigatplein, 6 di ougustus 2001

Ku regularidat e diskushon sosial riba e posishon débil ku viktimanan di kriminalidat tin den nos proseso di prosedimentu penal i e trato pésimo ku nan tin di soportá na man di funshonarionan polisial/hudisial ta lanta kabes. E bosnan rabiá i disgustá ta krese na intensidat partikularmente despues ku aktonan kriminal violento, kruelmente a ranka sernan kerí for di nos komunidad i/o ta laga viktimanan inosente desampará i troumatisá atras.

For di e hopi opinionnan ku sa bini dilanti ta resaltá ku esun ku bira viktima di un akto kriminal i ta akudí seka hustisia, lesa polis, pa depositá un keho ta pasa den un eksperensia amargo debí na su posishon débil, dramátiko, sin bos i kasi sin derecho.

Ta berdat ku den nos komunidad ta reina e fuerte persepsion ku e viktima di aktonan kriminal no tin nada di bai buska den nos sistema polisial-hudisial. Es mas, e desinteres i negligensia ku kual funshonarionan penal ta trata no solamente su keho, pero tambe su persona, ta laga e viktima kompletamente defroudá, indigná i frustrá. Ta manera derechonan humano ta konta pa tur hende eksepto p'esun ku a bira viktima di un delito.

Den mayoria di kaso ta hende muhé t'esnan ku ta bira viktima di aktonan di agreshon o di violensia kriminal. P'esei no ta nada straño ku riba plano internashonal e movimentu di hende muhé, enkabesá pa organisashonnan di tinta feminista, a aseptá e reto históriko pa sali na vanguardia pa kritiká i sensurá di manera vigoroso i efikas e eksperensia amargo i frustrante ku e viktima di kriminalidat mester soportá na man di hustisia tantu na momentu, komo despues ku ela depositá su keho seka polis. Awe ta danki n'e esfuerso i sakrifisionan aki ku e lucha, pa duna e viktima di aktonan kriminal mas derecho, respèt i satisfakshon durante tratamentu di su keho, a keda ankrá den diferente rekomendashon, legislashon i tratado di organisashonnan internashonal, manera entre otro Nashonnan Uní.

Dia 10 di novèmber di aña pasá frakshon di M.A.N. a entregá na bo persona dos asina yamá iniciativa di lei, esta "initiatiefontwerpen", numerá 2413 i 2414. Ta trata aki di inisiativanan di lei pa introdusí kambionan importante tantu den nos Kódiko Penal, komo

den nos Kódiko di Prosedimentu Penal pa fortifiká konsiderablemente e posishon hurídiko di esun ku ta entregá un denunsia komo víktima di un agreshon kriminal. A formulá e proposishonnan di tal forma ku definitivamente nan ta pone un obligashon estriktu riba funshonarionan polisial i hudisial pa trata e víktima di kriminalidat ku mas respèt i kompreshon pa su doló.

E proyekto di lei ku nos frakshon a entregá na Staten ta kumpli ku rekomendashonnan ku organisashonnan internashonal a bin ta stipulá a traves di añanan enkuanto posishon di e víktima di kriminalidat. Por mensioná entre otro e rekomendashonnan ku Nashonnan Uní ta hasi den su *Declaración sobre los principios fundamentales de justicia para las víctimas de delitos y del abuso de poder*, di 1985.

Asina pues e proyekto pa kambia nos Kódiko Penal ta kontené e proposishon pa introdusi e posibilidat di un "schadevergoedingsmaatregel" o sea, *compensation order*, kaminda e víktima tin derecho riba un suma pa daño i perhuisio, den sentido ku ta ministerio públiko mester kobrele p'e.

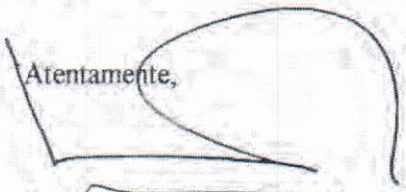
Na su turno e otro inisiativa di lei ta ankra den nos Kódiko di Prosedimentu Penal diferente asina yamá derechonan di víktima, manera entre otro e derecho pa haña tur informashon i splikashon relashoná ku su kaso, derecho riba asistensia hurídiko gratis, derecho pa su kaso keda tratá dentro di un término rasonabel i e derecho pa hues tur bon nota di su opinion i sentimentunan. E proyekto di lei aki asta ta konstituí un derecho p'e víktima di kriminalidat pa demandá gobièrnu dado kaso e keda perhudiká pa motibu ku polis i/o ministerio públiko a faya flagrantemente pa kumpli ku un òf mas di su derechonan.

Teniendo kuenta ku ya ta hasi mas ku ocho luna ku nos frakshon a entregá e dos inisiativanan di lei mensioná, nos ta pidi bo pa informá seka gobièrnu kon a para ku e proyektonan aki i ki dia gobièrnu lo manda nan Staten p'asina nos kolegio por tuma nan den tratamentu.

Nos frakshon ta di opinion ku ta na su lugá pa yama gobièrnu su atenshon riba e echo ku nos kolegio semper a kooperá kabayerosamente ku proyektonan di lei ku gobièrnu a manda parlamento pa tratamentu. Lamentablemente mester konstatá sinembargo ku gobièrnu ta floho pa demostrá e mesun diligensia ora mester kumpli ku proyektonan ku ta sali for di seno di parlamento. Pa kolmo ta trata aki di dos proyekto di lei ku ta na benefisio di e víktimanan di kriminalidat kendenan dia pa dia ta sigui oumentá.

Turesten frakshon di M.A.N. ta konta ariba ku lo inisiá ku tratamentu di e dos proyektonan di lei en todo kaso inmediatamente despues di reseso.

Atentamente,

Stanley Inderson
miembro di frakshon di partido M.A.N.

STATEN N.A.
Ontv. 16-4-2002
No. 6440/01-02

Partido Laboral Krusada Popular

Kòrsou, 15 di aprel 2002

Presidente di Staten di Antianan Hulandes
Sr. D. Lucia
Wilhelminaplein
Presente

Honorabel señor presidente,

Pa medio di esaki nos ta komunikábo ku frakshon di Partido Laboral Krusada Popular den Staten ta tuma over e iniciativa di konsepto di lei:

'initiatief-ontwerp landsverordening tot wijziging van het wetboek van strafrecht van de Nederlandse Antillen', ku a keda entregá pa frakshon di MAN den Staten dia 10 di novèmber 2000.

Mirando importansha i urgensha pa fortifiká posishon di un viktima di kriminalidat i konsiderando ku e proposishon ariba mensioná a tarda demasiado kaba, nos ta urgi señor presidente pa hasi uzo di su influensha pa trata e konsepto di lei aki mas lihé ku ta posibel.

Atentamente,

Na nòmber di frakshon di PLKP den Staten

Errol A. Coya
Lider di frakshon

kriminalidat i pone un obligashon riba nos aparato polisial-hudisial pa trata tantu e komo su keho ku e respèt rekerí. E diferente kartanan rekordatorio ku nos parlamentarionan a manda p'e outoridatnan kompetente no a logra pone e inisiativanan di lei en kestion riba agenda pa tratamentu parlamentario.

Komo M.A.N. lamentablemente no tin representashon den parlamento, Partido Laboral Krusada Popular, rekonosiendo importansia i urgensia pa fortifiká e posishon hurídiko di e víktima i despues di a konsultá ku nos partido, a manda un karta fechá 15 di aprel 2002, 644v/01-02 kaminda pa notifiká presidente di Staten ku nan ta tuma e konseptonan di lei over. Tambe ta urgi sr. presidente pa trata e konseptonan di lei mas pronto posibel en bista ku tratamentu di e proposishonnan a tarda demasiado kaba. Awe tres aña despues e víktima di kriminalidat ketu bai ta den espera pa parlamento pasa e proyektonan di lei ku ta fortifiká su posishon hurídiko i ta dunele mas derecho, mas protekshon i mas respèt. Turesten e víktima di kriminalidat su doló i renkor ta sigui kousa eroshon na fundeshi di nos estado di derecho.

Enbista di e aktual exploshon di kriminalidat ku na mes momentu ta nifiká un oumento drástiko di e kantidat di viktimanan, e urgensha pa trata e leinan ya menshoná ta imperativo. Den e kuadro aki, frakshon ekstraparlamentario di M.A.N., ta aserká bo frakshon ku e petishon pa adoptá e dos inisiativanan di lei i aselerá nan tratamentu a base di un petishon kolektivo di parlamentu alkaso.

M.A.N. di su parti semper ta dispuesto pa pone su konosementu i profesionalismo riba e tereno aki, na disposishon di parlamentu dado kaso parlamento ta konsiderá esaki nesesario, sea promé o durante tratamenmtu di e proyektonan en kestion. Pa kwalkier pregunta alkaso por tuma kontakto ku mi persona libremente i lo mi pone e pregunta na huisio di e komishon di kriminalidat interno di M.A.N.

Finalmente MAN ke gradisi bo frakshon di antemano pa bo kopersashon den e nos lucha pa hustisia prevalesé pa e víktima di aktonan kriminal i agresivo den nos komunidad.

Saludos kordial,

Eunice Eisdén
Lider di Frakshon Ekstraparlamentario pa MAN
Tel. 463-3241/33

cc. Lider di frakshon parlamentario pa Partido PLKP
Sr. de Castro

Geogard, 11-3-05
lyuz.

Parlamentu di Antia
Presidente di Parlamento,
Sr. D.Lucia
Presente

Topiko: petishon pa adoptá i aselerá tratamentu di e inisiativanan di lei, registrá bou di number 2000-2001-2413 i 2000-2001-2414.

Korsou, 25 februari 2004

Honorabel Sr.Lucia,

Na humilde huisio di nos partido, víktimanan di e eksploshon króniko di kriminalidat den nos komunidad ta hurídikamente desampará. MAN ta lamentá ku parlamentu di Antia te ahinda no a trata e inisiativanan di lei ku for di 10 di novèmber 2002 a keda entregá na Parlamento i ku tin komo meta pa fortifiká posishon hurídiko di e víktima mediante mas derecho, mas protekshon i mas respèt pa su persona.

Internashonalmente ta konosí i rekonosé ku hendenan ta pèrdè konfiansa den un estado di derecho, inklusive e aparato gubernamental, hudisial i polisial, ora gobièrnu di manera struktural ta falta respèt ku posishon i doló di e víktima di kriminalidat. Konsekuensia ta ku un víktima malkontentu lo no duna e aparato penal ni su konfiansa ni su koperashon asina fasil mas. Di mes manera un víktima di un akto kriminal ku ta satisfecho ku e trato ku ela haña na man di polis i hustisia ta un garantia pa konsolidá futuro eksistensia di nos estado di derecho.

P'esei un maneho integral di hustisia i di kombatimentu di kriminalidat konosé tres pilar di igual importansa, esta esun di prevenshon, di represhon i di kuido i protekshon di e víktima di kriminalidat. Pa loko ta e maneho di kuido i protekshon di e víktima di violensia i agreshon kriminal ta rekonosé ku esaki no solamente mester enserá kuido material, médiko-físiko i/o sikológiko. Mesun importante ta pa ankra den lei sierto derechonan ku ta toka esun ku a bira víktima di un akto kriminal fo'i momentu ku ela entregá su keho te dia ku su kaso bini dilanti. Ku otro palabra, meskos ku un sospechoso, un akusado, un kondenado, un detenido tin su derechonan ankrá den nos leinan penal, di mes manera e posishon i protekshon hurídiko di un víktima di kriminalidat den su diferente fasenan dilanti polis, ministerio públiko i dilanti hues tambe mester ta ankrá den nos kódigo penal i esun di prosedementu penal.

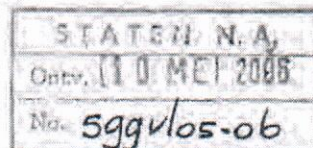
Frakshon ekstra-parlamentario di M.A.N. ta lamentá ku serka nos tal maneho di kuido di víktima di kriminalidat te ainda ta sporlos!

Esaki no opstante e echo ku parlamentarionan di M.A.N. for di dia 10 di novèmber 2000 a entregá dos inisiativa di lei, registrá bou di number 2000-2001-2413 i 2000-2001-2414, pa trese e kambionan nesario den tantu nos kódigo penal, komo den nos kódigo di prosedementu penal ku e meta pa fortifiká posishon hurídiko di e víktima di

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
PARLAMENTU DI ANTIA HULANDES

Eunice Eisden

Presidente di Parlamento di Antia
Wilhelminaplein # 4
Presente

Willemstad, 8 di mei 2006

Distinguido sr. Presidente,

Na fin di aña 2000, e distinguido ex-parlamentarionan pa e frakshon di MAN sr. Don Martina i sr. Stanley Inderson, a entregá 2 proyekto di lei dirigí riba fortifikashon di e posishon hurídiko di e viktima di kriminalidat tantu den nos kódigo penal; Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (zitting 2000 – 2001- 2413) komo den nos kódigo di prosedementu penal; Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (zitting 2000 – 2001- 2414). Despues ku na aña 2002 Partido MAN no a haña representashon den Parlamento, por lo ménos 1 partido por eskrito a ofresé pa tuma over responsabilidat pa e proyektonan di lei en kuestion i enkaminá e proseso pa nan tratamentu i aprobashon den Parlamento.

Sinembargo a resultá ku te ku dia djawe no a konkretá e tratamentu di e 2 inisiativanan di lei aki, lokual ta nifiká ku na 2006,- por sierto 4 aña despues di entrega di e proyektonan di lei, -ainda nos viktimanan di kriminalidat ta huridikamente desampará.

E situashon aki ta insolito, konsiderando ku riba plano mundial mas i mas ta rekonosé importansha i urgensha pa fortifiká posishon di e viktima den e proseso penal, den kuadro di un maneho di kriminalidat balansá, basa riba e tres prioridatnan esta, prevenshon, represhon i kuido di viktima.

Awor ku partido MAN ta representá bek den parlamento, nos frakshon ta notifikábo ku komo representante di e partido ku a inisiá e proyektonan di lei ya

menhona, frakshon di MAN ta tuma bek e responsabilidadat pa vigila i realisa tratamentu di e proyektonan di lei aki den Parlamento.

Den e kuadro aki nos frakshon ta pidi bo pa di inmediato kuminsa e proseso pa tuma konseho, pa finalmente e proyektonan di lei por keda trata den Parlamento. Den e kuadro aki nos frakshon ke rekordabo ku e iniciativa di lei nr. 2414 ta un 'Eenvormige landsverordening', lokual ta demanda su tratamentu den Parlamento di Aruba tambe.

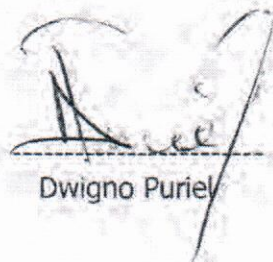
Enbista ku ta 4 aña largu e proyektonan aki a drumi na Parlamento, nos frakshon ta urgí sr. Presidente pa sigui rekomendashon di Komishon Camelia Romer i aselera tratamentu di e inisiativanan di proyektonan di lei en kuestion. Frakshon di MAN ta di opinion ku no por permiti ku pa largu tempu mas e viktima di kriminalidat ta karesé di protekshon huridiko den nos kódigo penal i proseso penal, lokual lo sigui afektá su konfiansa den e aparato hudisial negativamente. Por sierto e pensamentu aki ta ser suprayá den e rekomendashonnan hasi pa e Komishon Camelia-Romer.

Un danki di antemano

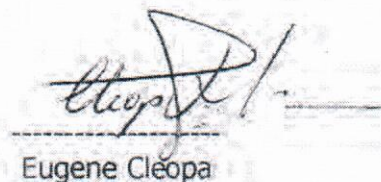
Atentamente,
Frakshon di MAN,

Eunice Eisdén

Dwigno Puriel

Eugene Cleopa

NEDERLANDSE ANTILLEN

MINISTER VAN JUSTITIE
D.A. DICK

STATEN N.A.
Om: 15 APR. 2007
No: 61 f. Jobof

Aan: De Voorzitter der Staten
van de Nederlandse Antillen
Wilhelminaplein 4
Curaçao, Nederlandse Antillen

Ons nummer: MJ 1769/2007

Uw nummer: RNA 1949

Bijlagen:

Betreft: Initiatiefontwerp landsverordening (nr. 2000-2001-2413 en nr. 2000-2001-2414) ter verbetering van de juridische positie van slachtoffers in criminele zaken.

Philipsburgh, 13 april 2007

Uit de media heb ik begrepen dat de Staten mij deze week een schrijven heeft doen toekomen teneinde informatie te verschaffen omtrent de stand van zaken van bovengenoemd onderwerp. Ik moet u hierbij berichten dat ik een dergelijk schrijven van de Staten tot op heden niet heb kunnen traceren.

Op mijn verzoek de bewuste brief te proberen te achterhalen, werd een ander brief van 28 maart 2007, met kenmerk RNA 1949, inzake bovengenoemd onderwerp, aangetroffen, die op 5 april 2007 bij mijn ministerie werd ingeboekt.

Ervan uitgaande en aannemende dat deze laatstgenoemde brief en het onderwerp dat in de media werd aangehaald, hetzelfde zijn, bericht ik u het volgende.

In december 2006 heeft de Commissie Herziening Wetboek van Strafrecht het voorontwerp Wetboek van Strafrecht, aan mijn persoon overhandigd. Dit voorontwerp is inmiddels in februari aangepast. Het voorontwerp is direct het wetgevingstraject ingegaan. Behalve de Raad van Advies dient ook andere adviesorganen hun advies op het voorontwerp uit te brengen. Dit is wettelijk vastgelegd en vergt, zeker gezien de omvang van het document, tijd. Het feit dat het tijd vergt om alle adviezen in te winnen, heb ik gemeend dit te ondervangen door alle adviesorganen onderhands het concept te laten ontvangen en tegelijkertijd, zoals hierboven vermeld, het formele proces meteen te laten aanvangen.

Daarnaast heb ik ervoor gekozen om een niet gebruikelijk traject te bewandelen en de Raad van Ministers toestemming gevraagd om het voorontwerp ter inzage naar de Griffie van de Staten op te sturen. De Raad is hiermee akkoord gegaan. Het voorontwerp doe ik u separaat toekomen.

Naast het traject van het wetboek, heb ik mede op grond van het telefonische gesprek met mevrouw Eisdén, zorg gedragen voor het doorsturen van het initiatiefontwerp ter aanpassing van genoemd wetboek naar de Raad van Ministers ter doorgeleiding aan de Raad van Advies voor advies.

Indien de Staten het alsnog separaat wenst te behandelen, werd met deze traject de mogelijkheid daartoe geopend.

D

Het initiatiefontwerp ter aanpassing van het Wetboek van Strafvordering is aan de Secretariaat van de samenwerkingsraad ter behandeling in de Ministeriele Samenwerkingsraad (MSR) aangeboden. Sinds mijn verzoek voor behandeling heeft er echter geen MSR plaatsgevonden.

Mocht ik de bewuste brief die in de media is aangehaald, alsnog ontvangen, dan zal ik eventuele nadere vragen die daarin zijn opgenomen, beantwoorden.

Ik verzoek u het Statenlid E.M.D. Eijsden op de hoogte te stellen van de hierboven genoemde ontwikkelingen.

De Minister

Ontwikkeling houdende beantwoording van vragen gesteld door het Statenlid J.D. Spencer
aangaande ziekteverzekering t.g.v. 60-plussers bij de S.V.B.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

- 7°. Brief dd. 23 april 2007 no. 2206/RNA van de Minister van Volksgezondheid en Sociale
Ontwikkeling houdende beantwoording van vragen gesteld door het Statenlid J.D. Spencer
aangaande ziekteverzekering t.b.v. 60-plussers bij de S.V.B.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

- 8°. Brief dd. 4 mei 2007 no. RvM/0415 van de Minister van Onderwijs en Cultuur houdende
aanbieding van een concept handleiding leerplicht, regeling ter uitvoering van de wijziging van de
leerplicht landsverordening e.e.a. zoals aangeboden aan de eilanden voor commentaar.

Dit stuk wordt gevoegd bij het desbetreffend ontwerp.

- 9°. Brief dd. 8 mei 2007 no. RvM/0418 van de Minister van Onderwijs en Cultuur houdende
aanbieding van een verslag getiteld: *Voortgang integrale invoering Sociale Vormingsplicht*, een
ombuiging naar de duurzame en synergetische aanpak.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

- 10°. Brief 4 juni 2007 no. 1126/RNA van de Minister van Financiën houdende mededeling van de
beslissing van de Regering van 28 februari 2007 om de 9 Class B aandelen van het Land in
Bonaire Werf- en Jachthaven N.V. aan Financial Corporation (Jersey) Limited MBA over te
dragen, onder de voorwaarden opgenomen in de "deed of sale transfer".

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

- 11°. Brief dd. 13 april 2007 no. M.J. 1769/2007 RNA 1949 van de Minister van Justitie houdende
informatie verschaffing omtrent de stand van zaken m.b.t. de initiatief-ontwerp-landsverordening
tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (Zitting 2000-2001-2413
en het initiatief-ontwerp landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering van de
Nederlandse Antillen (Zitting 2000-2001-2414) ter verbetering van de juridische positie van
slachtoffers in criminele zaken.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

- 12°. Brief dd. 23 februari 2007 no. 0535-a/RVM van de Secretaris van de Raad van Ministers
houdende mededeling dat de Minister van Economische en Arbeidszaken van 27 mei tot en met
2 juni 2007 in Nederland zal vertoeven voor een werkbezoek en van 3 tot en met 8 juni 2007 in
Genève zal vertoeven ter bijwoning van 96e Internationale Arbeidsconferentie.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

- 13°. Brief dd. 25 mei 2007 no. 0542-a/RvM van de Secretaris van de Raad van Ministers houdende
mededeling dat de Staatssecretaris van Financiën van 25 mei tot en met 01 juni 2007 in het
buitenland voor privé-doeleinden zal vertoeven.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
Parliament of the Netherlands Antilles

Aan Z.E. de Gouverneur van de
Nederlandse Antillen
Fort Amsterdam 1
ALHIER.

Uw kenmerk:

Uw brief:

Ons nummer
637 V/00-01

Willemstad, 20 april 2001.

Onderwerp:

Bijlagen:

Ik moge hierbij Uw aandacht verzoeken voor het volgende.

De Staten zijn voornemens onderstaande – doors de M.A.N.-fractie voorgestelde –
initiatief-ontwerp-landsverordeningen in behandeling te nemen:

1. "Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de
Nederlandse Antillen (Zitting 2000-2001-2413)";
2. "Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Zitting
2000-2001-2414)".

Bijgaand moge ik Uwe Excellentie een voorontwerp van elk der bovenvermelde
initiatief-ontwerp-landsverordeningen doen toekomen, met het verzoek het gevoelen van de
Raad van Advies op deze voorontwerpen te willen vragen. De Staten stellen prijs op het
gevoelen van de Raad van advies op deze voorontwerpen opdat dezerzijds rekening kan
worden gehouden met de eventuele opmerkingen zijdens de Raad voornoemd, alvorens
wordt overgegaan tot de behandeling van hogergenoemde initiatief-ontwerp-lands-
verordeningen.

De Voorzitter der Staten,

D.A.S. Lucia.

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
Parliament of the Netherlands Antilles

Aan de heer
Minister van Justitie
Wilhelminaplein z/n
ALHIER.

Uw kenmerk:

Uw brief:

Ons nummer:
637a V/00-01

Willemstad, 20 april 2001.

Onderwerp:

Bijlagen:

Ik moge hierbij Uw aandacht verzoeken voor het volgende.

De Staten zijn voornemens onderstaande – door de M.A.N.-fractie voorgestelde – initiatief-ontwerp-landsverordeningen in behandeling te nemen:

1. "Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (Zitting 2000-2001-2413)";
2. "Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Zitting 2000-2001-2414)".

Alvorens deze initiatief-ontwerp-landsverordeningen in behandeling te nemen, hebben de Staten per separaat schrijven aan Z.E. de Gouverneur verzocht het gevoelen van de Raad van Advies te willen vragen op het voorontwerp van deze initiatief-ontwerp-landsverordeningen.

Bijgaand moge ik U bedoelde voorontwerpen doen toekomen, met het verzoek op deze voorontwerpen het advies te vragen van andere adviesinstanties van de Regering die – rekening houdende met de daarin behandelde onderwerpen – naar Uw oordeel daarvoor in aanmerking komen. Deze adviezen achten de Staten van belang opdat dezerzijds rekening kan worden gehouden met de eventuele door deze adviesinstanties te maken opmerkingen, alvorens wordt overgegaan tot de behandeling door de Staten van hogergenoemde initiatief-ontwerp-landsverordeningen.

De Voorzitter der Staten

D.A.S. Lucia.

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
PARLAMENTU DI ANTIA HULANDES

Eunice Eisdén

Presidente di Parlamento di Antia
Wilhelminaplein # 4
Presente

STATEN N. A.
Ontv. 10 MEI 2006
No. 599v/05-06

Willemstad, 8 di mei 2006

Distinguido sr. Presidente,

Na fin di aña 2000, e distinguido ex-parlamentarionan pa e frakshon di MAN sr. Don Martina i sr. Stanley Inderson, a entregá 2 proyekto di lei dirigí riba fortifikashon di e posishon huridiko di e viktima di kriminalidat tantu den nos kódigo penal; Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (zitting 2000 – 2001- 2413) komo den nos kódigo di prosedementu penal; Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (zitting 2000 – 2001- 2414). Despues ku na aña 2002 Partido MAN no a haña representashon den Parlamento, por lo ménos 1 partido por eskrito a ofresé pa tuma over responsabilidad pa e proyektonan di lei en kuestion i enkaminá e proseso pa nan tratamentu i aprobashon den Parlamento.

Sinembargo a resultá ku te ku dia djawe no a konkretá e tratamentu di e 2 iniciativanan di lei aki, lokual ta nifiká ku na 2006,- por sierto 4 aña despues di entrega di e proyektonan di lei, -ainda nos víktimanan di kriminalidat ta huridikamente desampará.

E situashon aki ta insolito, konsiderando ku riba plano mundial mas i mas ta rekonsé importansha i urgensha pa fortifiká posishon di e viktima den e proseso penal, den kuadro di un maneho di kriminalidat balansá, basa riba e tres prioridatnan esta, prevenshon, represhon i kuido di viktima.

Awor ku partido MAN ta representá bek den parlamento, nos frakshon ta notifikábo ku komo representante di e partido ku a inisiá e proyektonan di lei ya

mensioná, frakshon di MAN ta tuma bek e responsabilidadat pa vigilé i realisá tratamentu di e proyektonan di lei aki den Parlamento.

Den e kuadro aki nos frakshon ta pidi bo pa di inmediato kuminsá e proseso pa tuma konseho, pa finalmente e proyektonan di lei por keda trata den Parlamento. Den e kuadro aki nos frakshon ke rekordábo ku e iniciativa di lei nr. 2414 ta un 'Eenvormige landsverordening', lokual ta demanda su tratamentu den Parlamento di Aruba tambe.

Enbista ku ta 4 aña largu e proyektonan aki a drumi na Parlamento, nos frakshon ta urgí sr. Presidente pa sigui rekomendashon di Komishon Camelia Romer i aselerá tratamentu di e iniciativanan di proyektonan di lei en kuestion. Frakshon di MAN ta di opinion ku no por permití ku pa largu tempu mas e víktima di kriminalidat ta karesé di protekshon huridiko den nos kódigo penal i proseso penal, lokual lo sigui afektá su konfiansa den e aparato hudisial negativamente. Por sierto e pensamentu aki ta ser suprayá den e rekomendashonnan hasi pa e Komishon Camelia-Romer.

Un danki di antemano

Atentamente,
Frakshon di MAN,

Eurice Eisdén

Dwigno Puriel

Eugene Cleopa

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
PARLAMENTU DI ANTIA HULANDES

Eunice Eisden

STATEN N.A.
Ontv. 110 MEI 2006
No. 599vlos-06

Presidente di Parlamento di Antia
Wilhelminaplein # 4
Presente

Willemstad, 8 di mei 2006

Distinguido sr. Presidente,

Na fin di aña 2000, e distinguido ex-parlamentarionan pa e frakshon di MAN sr. Don Martina i sr. Stanley Inderson, a entregá 2 proyekto di lei dirigí riba fortifikashon di e posishon huridiko di e viktima di kriminalidat tantu den nos kódigo penal; Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (zitting 2000 – 2001- 2413) komo den nos kódigo di prosedementu penal; Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (zitting 2000 – 2001- 2414). Despues ku na aña 2002 Partido MAN no a haña representashon den Parlamento, por lo ménos 1 partido por eskrito a ofresé pa tuma over responsabilidad pa e proyektonan di lei en kuestion i enkaminá e proseso pa nan tratamentu i aprobashon den Parlamento.

Sinembargo a resultá ku te ku dia djawe no a konkretá e tratamentu di e 2 iniativanan di lei aki, lokual ta nifiká ku na 2006,- por sierto 4 aña despues di entrega di e proyektonan di lei, -ainda nos viktimanan di kriminalidat ta huridikamente desampará.

E situashon aki ta insolito, konsiderando ku riba plano mundial mas i mas ta rekonosé importansha i urgensha pa fortifiká posishon di e viktima den e proseso penal, den kuadro di un maneho di kriminalidat balansá, basa riba e tres prioridatnan esta, prevenshon, represhon i kuido di viktima.

Awor ku partido MAN ta representá bek den parlamento, nos frakshon ta notifikábo ku komo representante di e partido ku a inisiá e proyektonan di lei ya

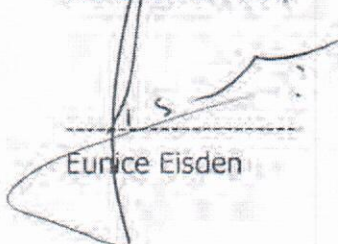
mensioná, frakshon di MAN ta tuma bek e responsabilidad pa vigilà i realisá tratamentu di e proyektonan di lei aki den Parlamento.

Den e kuadro aki nos frakshon ta pidi bo pa di inmediato kuminsá e proseso pa tuma konseho, pa finalmente e proyektonan di lei por keda trata den Parlamento. Den e kuadro aki nos frakshon ke rekordábo ku e iniciativa di lei nr. 2414 ta un 'Eenvormige landsverordening', lokual ta demanda su tratamentu den Parlamento di Aruba tambe.

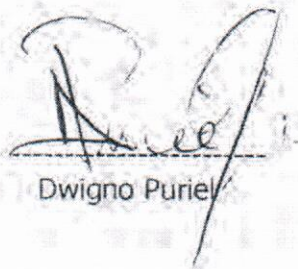
Enbista ku ta 4 aña largu e proyektonan aki a drumi na Parlamento, nos frakshon ta urgí sr. Presidente pa sigui rekomendashon di Komishon Camelia Romer i aselerá tratamentu di e inisiativanan di proyektonan di lei en kuestion. Frakshon di MAN ta di opinion ku no por permití ku pa largu tempu mas e viktima di kriminalidat ta karesé di protekshon hurídiko den nos kódigo penal i proseso penal, lokual lo sigui afektá su konfiansa den e aparato hudisial negativamente. Por sierto e pensamentu aki ta ser suprayá den e rekomendashonnan hasi pa e Komishon Camelia-Romer.

Un danki di antemano

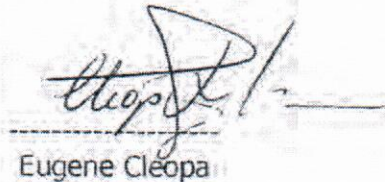
Atentamente,
Frakshon di MAN,

Eurice Eisdén

Dwigno Puriel

Eugene Cleopa

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
Parliament of the Netherlands Antilles

Aan Z.E. de Gouverneur van de
Nederlandse Antillen,
Fort Amsterdam 1,
Alhier.

Uw kenmerk:

Uw brief:

Ons nummer:
797 V/05-06

Willemstad, 31 juli 2006.

Onderwerp:

Bijlagen:

Ik moge hierbij Uw aandacht verzoeken voor het volgende.

Op 8 mei 2006 heb ik een brief van de MAN-fractie in de Staten ontvangen, met verzoek om de initiatief-ontwerp-landsverordeningen:

1. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (Zitting 2000-2001-2413) en
2. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Zitting 2000-2001-2414),

na de gevoelens van de Raad van Advies te hebben opgevraagd en ontvangen, in de Staten te behandelen.

Het blijkt thans dat vanaf 20 april 2001 dezerzijds genoemde adviezen zijn opgevraagd maar nog niet ontvangen.

Reden van deze rappelbrief aan Uwe Excellentie is om U alsnog te verzoeken het daarheen te doen leiden dat de Staten de nodige adviezen m.b.t. deze voorontwerpen ontvangen, opdat de Staten rekening kunnen houden met de eventuele opmerkingen van de Raad van Advies zodat de behandeling van hogergenoemde initiatief-ontwerpen niet langer wordt uitgesteld en zo spoedig mogelijk een aanvang kan nemen.

De Voorzitter der Staten,

ir. ing. D.E. Puriel.

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
Parliament of the Netherlands Antilles

Aan de heer Minister van Justitie,

Wilhelminaplein z/n,

Alhier.

Uw kenmerk:

Uw brief:

Ons nummer:
797a V/05-06

Willemstad, 31 juli 2006.

Onderwerp:

Bijlagen:

Ik moge hierbij Uw aandacht verzoeken voor het volgende.

Op 8 mei 2006 heb ik een brief van de MAN-fractie in de Staten ontvangen, met verzoek om de initiatief-ontwerp-landsverordeningen:

1. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (Zitting 2000-2001-2413) en
2. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Zitting 2000-2001-2414),

na advies te hebben opgevraagd en ontvangen van de betreffende adviesinstanties van de Regering, in de Staten te behandelen.

Het blijkt thans dat vanaf 20 april 2001 dezerzijds genoemde adviezen zijn opgevraagd maar nog niet ontvangen.

Reden van deze rappelbrief is om U alsnog te verzoeken het daarheen te doen leiden dat de Staten de nodige adviezen m.b.t. deze voorontwerpen ontvangen, opdat de Staten rekening kunnen houden met de eventuele opmerkingen van bedoelde adviesinstanties zodat de behandeling van hogergenoemde initiatief-ontwerpen niet langer wordt uitgesteld en zo spoedig mogelijk een aanvang kan nemen.

De Voorzitter der Staten,

ir. ing. D.E. Puriel.

STATEN N.A.
Ontv. 3 FEB. 2008
No. 429V/07-08

NEDERLANDSE ANTILLEN

Minister van Justitie
D.A. Dick

Aan: de Voorzitter der Staten van de
Nederlandse Antillen,
Wilhelminaplein 4
ALHIER.

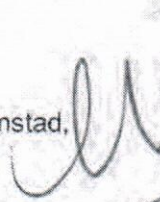
1747/RNA

Betreft: advies Raad van Advies op de initiatief-ontwerp-landsverordening tot
Wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse
Antillen (zitting 2000-2001-2413)

Naar aanleiding van het verzoek van de Staten, is de Raad van Advies
verzocht advies uit te brengen over het voorontwerp initiatief-ontwerp-
landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht (zitting 2000-
2001-2413).

Hierbij doet ondergetekende de Staten toekomen het advies d.d. 8 november
2007 nr. RA/022-07, van de Raad van Advies.

Willemstad,

 FEB 07 2008

Bijlagen

Directie Bestuurs- en Juridische Zaken	
DWJMS	DWJMS 01/700
datum	16 NOV 2007

14 NOV 2007
1747/RNA

RAAD VAN ADVIES
VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Zijne Excellentie
De Gouverneur van de
Nederlandse Antillen
Curaçao

Wade. GEZIEN
DE GOUVERNEUR VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN;
d.d. 14 NOV. 2007

RvA no. RA/022-07

Onderwerp: Voorontwerp op de initiatief-ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (Zitting 2000-2001-2413). (MJ/1501'07, 1747/RNA, LV/09-07).

Advies: Met verwijzing naar uw adviesverzoek d.d. 6 juni 2007 om het oordeel van de Raad van Advies inzake bovengenoemd onderwerp en de behandeling ervan in de vergadering van de Raad van Advies op 3 september en 5 november 2007 bericht de Raad u als volgt.

Aan de orde is het voorontwerp op de initiatief-ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (Zitting 2000-2001-2413)(initiatief-voorontwerp).

Het onderhavige initiatief-voorontwerp beoogt de positie van het slachtoffer van strafbare feiten te versterken door de opnemingsmaatregel van een schadevergoedingsmaatregel in het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen. Deze strafrechtelijke sanctie bestaat uit de betaling van een som geld door de veroordeelde aan het Land ten behoeve van degene die zich als benadeelde partij in het strafproces heeft gevoegd.

Algemeen

De Raad heeft uit de begeleidende stukken kunnen opmaken, dat het onderhavige initiatief-voorontwerp op 20 april 2001 ingediend is bij de Staten. De Staten hebben de initiatiefnemers benaderd bij brief d.d. 20 april 2001, kenmerk 637 V/00-01, voor het inwinnen van advies inzake het onderhavige initiatief-voorontwerp bij de Raad van Advies. Het betreffende adviesverzoek is door de initiatiefnemers pas op 6 juni 2007 (zes jaar later) bij de Raad van Advies voor advies aanhangig gemaakt. Zoals gesteld op pagina's 8 en 9 van de memorie van toelichting hebben zich gedurende de genoemde periode diverse ontwikkelingen voorgedaan in het Antilliaans recht die in het belang zijn van het slachtoffer.

1501.

NOV 21 2007

In het kader van het voorgaande is het belangrijk te vermelden dat de initiatiefnemers in 2003 de Commissie ter herziening van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen heeft ingesteld. De Raad heeft uit de begeleidende stukken kunnen opmaken dat de initiatiefnemers gesteld hebben, dat de wijzigingen die in het onderhavige initiatief-voorontwerp worden voorgesteld, een exacte weergave zijn van de gemaakte aanpassingen in het ontwerp herziene Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, dat nog niet bij de Raad voor advies aanhangig is gemaakt. Uit door de Raad verkregen informatie is tevens op te maken dat het een dringende wens is van de Minister van Justitie dat het ontwerp van het herziene Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen vóór de opsplitsing van de Nederlandse Antillen door de Staten wordt goedgekeurd. De opsplitsing van de Nederlandse Antillen zal moeten plaatsvinden op 15 december 2008 (over één jaar). De Raad vindt het opmerkelijk dat ondanks het voornemen van de initiatiefnemers om het herziene Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen vóór 15 december 2008 door de Staten goedgekeurd te krijgen, de initiatiefnemers toch stellen dat het aanbeveling verdient, gezien het belang van het onderhavige onderwerp, om de afhandeling van dit onderdeel te bespoedigen, in afwachting van de inwerkingtreding van het herziene Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen. Rekening houdend met het normale proces van totstandkoming van regelingen op centraal niveau, en de daarvoor benodigde tijd, komt het de Raad voor dat thans nog moeilijk sprake kan zijn van bespoediging van de afhandeling in afwachting van de inwerkingtreding van het herziene Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen. De Raad acht op basis van het spoedig tot stand te brengen herziene Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen het niet opportuun dat de Staten het onderhavige initiatief-voorontwerp in behandeling nemen.

Bestudering van het voorontwerp op de initiatief-ontwerp-landsverordening en de bijbehorende memorie van toelichting heeft de Raad aanleiding gegeven tot de volgende opmerkingen.

Het oogmerk van het onderhavige initiatief-voorontwerp is, zoals eerder aangegeven, de versterking van de positie van het slachtoffer door de introductie in het strafrecht van een schadevergoedingsmaatregel. Tot de centrale elementen van deze maatregel behoren de bepalingen in artikel 38f, eerste en tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, zoals voorgesteld in artikel 1, onderdeel 3.

Ingevolge artikel 38f, eerste lid, kan bij rechterlijke uitspraak waarbij iemand wegens een strafbaar feit wordt veroordeeld, hem de verplichting worden opgelegd tot betaling aan het Land van een som geld ten behoeve van het slachtoffer. Het Land dient ingevolge artikel 38f, eerste lid, een ontvangen bedrag onverwijld uit te keren aan het slachtoffer.

De positie van het slachtoffer is thans als volgt. Ingevolge artikel 374, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering kan het slachtoffer (de benadeelde partij) zich ter zake van zijn vordering tot schadevergoeding – indien deze beperkt wordt tot ten hoogste vijftigduizend gulden en zij niet aan het oordeel van de burgerlijke rechter is onderworpen – voegen in het geding over de strafzaak in eerste aanleg. De vordering dient naar het oordeel van de rechter van zodanige aard te zijn, dat zij zich leent voor een beslissing in de strafzaak. Het slachtoffer dat zich ingevolge laatstgenoemd artikel

in het geding over de strafzaak heeft gevoegd, moet ingevolge artikel 606 van het Wetboek van Strafvordering zelf het vonnis, voorzover haar vordering aangaat, doen tenuitvoer leggen, op de wijze bepaald voor vonnissen in burgerlijke zaken.

Het slachtoffer zou volgens de initiatiefnemers baat hebben bij de oplegging van de voorgestelde schadevergoedingsmaatregel omdat dan niet hijzelf, doch het Openbaar Ministerie met de invordering van de opgelegde schadevergoeding is belast.

Deze "extra service" zou volgens de initiatiefnemers, vergeleken met de huidige situatie, een verdere versterking van de positie van het slachtoffer in de strafrechtbedeling betekenen. Met deze maatregel zou volgens de initiatiefnemers bovendien een directe confrontatie tussen het slachtoffer en de dader bij de betaling worden vermeden en wordt voorkomen dat de justitiële afdoening voor het slachtoffer ontaardt in "problem amplification", als gevolg van sekundaire viktimisatie.

In 38f, tweede lid, zoals voorgesteld in artikel I, onderdeel 3, wordt gesteld dat de rechter de maatregel in het eerste lid kan opleggen indien en voor zover de verdachte jegens het slachtoffer naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade die door het strafbaar feit is toegebracht. Deze bepaling is naar het oordeel van de Raad niet eenduidig. Voor de Raad is niet duidelijk of met deze bepaling bedoeld wordt:

1. dat de strafrechter ter terechtzitting moet onderzoeken of de verdachte jegens het slachtoffer naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade die door het strafbaar feit is toegebracht, om vervolgens op basis van die constatering over te gaan tot de toepassing van de maatregel; of,
2. dat het slachtoffer eerst de burgerlijke rechter moet adiëren, die in een civiele zaak moet vaststellen dat de verdachte jegens het slachtoffer naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade die door het strafbaar feit is toegebracht; zodat de strafrechter vervolgens op basis van het vonnis van de burgerlijke rechter de bewuste maatregel kan toepassen.

Voor de Raad is ook niet duidelijk welke de verhouding is tussen het huidige artikel 374 van het Wetboek van Strafvordering en het bepaalde in artikel 38f, zoals voorgesteld in artikel I, onderdeel 3, van het onderhavige ontwerp.

De memorie van toelichting geeft hierover geen uitsluitsel omdat de toelichting een herhaling is van de bepaling in laatstgenoemd artikellid.

De Raad merkt op dat het antwoord op de gestelde vragen wel te vinden is in de memorie van toelichting op het herziene Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen. Op pagina 34 van de memorie van toelichting wordt ten aanzien van artikel 1.3.6. (schadevergoedingsmaatregel) gesteld dat er sprake moet zijn van schade in civielrechtelijke zin. Ook wordt gesteld dat de schade door het strafbare feit moet zijn teweeggebracht en dus daarmee in oorzakelijk verband moet staan.

Ten aanzien van mogelijkheid 1 merkt de Raad verder het volgende op.

Ingevolge artikel 206 van het Wetboek van Strafvordering kan een ieder, die zich door het strafbare feit van een ander schade heeft geleden, zich opgeven als benadeelde partij. Aan deze actie zijn echter een aantal wettelijke voorwaarden verbonden (artikel 374, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering) te weten:

- a. de benadeelde partij kan zich met een vordering tot maximaal vijftigduizend gulden in het strafgeding voegen;

- b. de vordering mag niet aan het oordeel van de burgerlijke rechter zijn onderworpen;
- c. de vordering dient van zodanige aard te zijn, dat zij zich leent voor een beslissing in de strafzaak.

Ten aanzien van mogelijkheid 1 is van belang onderdeel c: de vordering dient van zodanige aard te zijn, dat zij zich leent voor een beslissing in de strafzaak. Deze voorwaarde houdt naar de mening van de Raad in, dat de strafrechter zich in de zaak niet met ingewikkelde civielrechtelijke kwesties moet bezighouden. Die kwesties blijven in beginsel voorbehouden aan de burgerlijke rechter. De interpretatie van de bepaling in artikel I, onderdeel 3, 38f, tweede lid, zal dan ook niet kunnen inhouden dat de rechter een civielrechtelijke toets op het geval zal plegen. Immers de rechter zal rekening houdend met de proportionaliteit in relatie tot de ernst van de daad en het verwijt dat de dader mag worden gemaakt (in verband met zijn persoon en persoonlijke omstandigheden) conform artikel 380 van het Wetboek van Strafvordering beslissen inzake de vordering van de benadeelde.

Wat betreft mogelijkheid 2 wenst de Raad het volgende op te merken. Zoals eerder aangegeven wordt in artikel 374, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering als een van de voorwaarden gesteld, dat de vordering niet aan het oordeel van de burgerlijke rechter mag zijn onderworpen. Met deze voorwaarde is volgens de Raad dan ook uitgesloten dat hetzelfde onderwerp tegelijkertijd bij twee gerechten aanhangig kan zijn c.q. kan worden gemaakt. Het idee dat het slachtoffer zich eerst tot de civiele rechter moet wenden om een oordeel, om zich daarna te moeten voegen in de strafzaak, lijkt de Raad niet efficiënt (het omgekeerde is eerder logischer). De consequentie van deze gevolgtrekking is dat de regels voor de berechting door de rechter in eerste aanleg, en de algemene regels inzake hoger beroep en cassatie normaal van toepassing zijn, zodat het lang kan duren voordat er sprake is van een onherroepelijke uitspraak. Bovendien moet in ogenschouw worden genomen, dat de gang naar de civiele rechter meestal niet laagdrempelig is voor de burger. De bewijsvoering ofwel het bewijs inzake schade als gevolg van een gepleegde onrechtmatige daad zal voor het slachtoffer in een civiele zaak gecompliceerder zijn. Verder dient rekening te worden gehouden met het feit dat ons stelsel van kosteloze rechtskundige bijstand (verlening van rechtskundige bijstand) niet geheel optimaal is. Deze mogelijkheid lijkt de Raad niet te verenigen met het oogmerk van het verlenen van een "extra service" aan het slachtoffer.

Naar het oordeel van de Raad wordt met de bepaling in artikel I, onderdeel 3, 38f, tweede lid, een drempel opgeworpen, die het het slachtoffer bemoeilijkt om gebruik te maken van de "extra service" die de voorgestelde schadevergoedingsmaatregel hem beoogt te bieden. Het is naar de mening van de Raad niet gewenst bij een slachtoffer verwachtingen te wekken, die alleen maar tot een teleurstelling zullen leiden. Het toepassingsbereik van de onderhavige regeling kan in de praktijk minder blijken te zijn dan voorgesteld.

**Artikel I, onderdeel 3, van het ontwerp
Artikel 38f, derde lid**

Artikel 38, derde lid, zoals voorgesteld in artikel I, onderdeel 3, bepaalt dat de rechter bij de uitspraak bevoegd is te bepalen, dat de veroordeelde het bedrag in gedeelten

mag voldoen. De Raad verwijst in dit verband naar de bepaling in artikel 1.2.44 van het voorontwerp van het herziene Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen. Artikel 1.2.44 bepaalt dat de rechter bij de uitspraak het aantal termijnen voor terugbetaling moet vaststellen. De Raad geeft de Staten in overweging - in navolging van artikel 1.2.44 van voornoemd voorontwerp - in het onderhavige artikel I, onderdeel 3, in artikel 38f, derde lid, op te doen nemen, dat in de gevallen genoemd in dit artikel, de rechter bij de uitspraak ook het aantal termijnen voor terugbetaling moet vaststellen.

Artikel 38f, zesde lid

Op pagina 11 van de toelichting wordt ten aanzien van artikel 38f, zesde lid, zoals voorgesteld in artikel I, onderdeel 3, gesteld dat de betalingen die de veroordeelde aan het Land heeft gedaan, ook gebruikt kunnen worden ter voldoening van eventuele verhogingen of tot voldoening van de geldboete. Zoals door de initiatiefnemers gesteld, is het doel van de voorgestelde schadevergoedingsmaatregel de versterking van de positie van het slachtoffer. Indien met de maatregel andere doelen worden nagestreefd dan dienen die naar het oordeel van de Raad als een aparte norm in de regeling te worden opgenomen.

Bij het onderhavige adviesverzoek is een document gevoegd "Antilliaans Wetboek van Strafvordering. Voorgestelde wijzigingen ter verbetering van de positie van het slachtoffer in het strafproces." De Raad geeft de initiatiefnemers in overweging om na te gaan in hoeverre het voorgestelde in het onderhavige initiatief-voorontwerp aanleiding geeft tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering.

Opmerkingen van wetstechnische aard

De Raad acht het gewenst een aantal opmerkingen van wetstechnische aard ten aanzien van het initiatief-voorontwerp en de daarbij behorende memorie van toelichting te maken. Deze opmerkingen zijn niet uitputtend. De Raad geeft de initiatiefnemers in overweging om het initiatief-voorontwerp en de memorie van toelichting aan een nadere "screening" te onderwerpen om overige onvolkomenheden van wetstechnische en tekstuele aard te herstellen.

In het opschrift moet na "LANDSVERORDENING" worden ingevoegd: van de.

In de considerans staat achter de woorden: "...van strafbare feiten", een "." (punt). Naar de mening van de Raad moet hier een ";" (puntkomma) staan.

In artikel I, onderdeel 1, moet "het Eerste Boek, Titel IIA," worden vervangen door: Titel IIA van het Eerste boek.

In artikel I, onderdeel 2, moet "Artikel 38a wordt gewijzigd als volgt:" worden geschrapt. De Raad geeft de initiatiefnemers in overweging, in artikel I, onderdeel 2, artikel 38a, het woord "met" in de laatste regel te vervangen door het woord: "door".

Zowel in tekst van de regeling als in de memorie van toelichting wordt het woord "gelds" gebruikt. De Raad geeft de initiatiefnemers in overweging om dit woord te vervangen door het woord "geld".

In artikel 38f, tweede lid (nieuw), dient "indien en voor zover" te worden vervangen door "indien".

De Raad geeft de initiatiefnemers in overweging de formulering van de inwerkingstredingsbepaling in artikel II conform artikel 23 van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen, als volgt aan te passen: "Deze landsverordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de uitgifte van het Publicatieblad, waarin de afkondiging is geschied."

De Minister van Algemene Zaken en Buitenlandse Betrekkingen is belast met uitgifte van het Publicatieblad waarin de landsverordening zal worden opgenomen. Na "Algemene Zaken" moet worden ingevoegd: en Buitenlandse Betrekkingen.

Overigens geeft de tekst van het onderhavige voorontwerp op de initiatief-ontwerp-landsverordening naar de mening van de Raad inhoudelijk verder geen aanleiding tot commentaar.

De Raad verzoekt de regering dit advies ter kennis te brengen van de Staten.

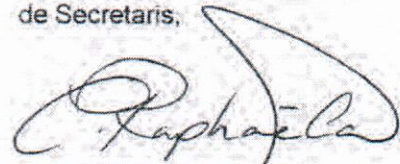
Willemstad, 8 november 2007

de Ondervoorzitter,

Prof. mr. F.B.M. Kunneman

de Secretaris,

mw. mr. C.M. Raphaëla

Staten van de Nederlandse Antillen

Zittingsjaar 2007-2008

2413

Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen

Nr. 4

VOORLOPIG VERSLAG

De bespreking van de onderhavige initiatief-ontwerp-landsverordening heeft dezerzijds aanleiding gegeven tot het maken van de navolgende op- en aanmerkingen.

Het oogmerk van het onderhavige initiatief-ontwerp is de versterking van de positie van het slachtoffer door introductie in het Strafrecht van een schadevergoedingsmaatregel. De MAN-fractie heeft kennis genomen van het advies van de Raad van Advies en wenst op te merken dat haar is opgevallen dat de kwaliteit van het uitgebrachte advies van de Raad veel te wensen overlaat. De woorden 'initiatiefnemers' en 'Regering' worden door elkaar gebruikt. Deze fractie is het niet eens met de Raad van Advies als hij in zijn advies aangeeft dat de wijzigingen in het onderhavige initiatief-ontwerp een exacte weergave zijn van de gemaakte aanpassingen in het ontwerp herziene Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen. Ook geeft de Raad in zijn advies aan dat het thans niet opportuun is dat de Staten het onderhavige initiatief-ontwerp in behandeling neemt, gezien een spoedig tot stand te brengen herziene Wetboek van Strafrecht. De MAN-fractie is het hier niet mee eens en dringt aan op een verdere behandeling van het onderhavige ontwerp, vooruitlopend op de invoering van het herziene Wetboek van Strafrecht.

De P.N.P.-fractie betreurt de vertraging in de afhandeling van landsverordeningen die bij wijze van initiatief tot stand zijn gekomen. Deze fractie begrijpt niet waarom de afhandeling van initiatief-ontwerp-landsverordeningen steeds problematisch blijkt te zijn. Voor wat betreft het onderhavige initiatief-ontwerp heeft deze fractie kennis genomen van het feit dat het adviesverzoek pas na zes jaren bij de Raad van Advies voor advies aanhangig is gemaakt. Deze fractie keurt de handwijze van de Regering ten zeerste af. Het een en ander draagt bij aan de stagnatie van de werkzaamheden van de Staten als wetgever. Vervolgens wenst de P.N.P.-fractie enkele opmerkingen van inhoudelijke aard aan de initiatiefnemers te maken. Het nieuwe artikel 38 f spreekt over 'een strafbaar feit'. De P.N.P.-fractie wenst de initiatiefnemers op te merken dat een strafbaar feit zowel een misdrijf als een overtreding kan

zijn. Deze fractie geeft de initiatiefnemers in overweging specifiekere aan te geven wat er bedoeld wordt.

Voor wat betreft lid 4 van het nieuwe artikel 38f van het ontwerp staat in de Memorie van Toelichting dat het bedrag van de maatregel niet hoger kan zijn dan de geldboete die voor het strafbaar feit kan worden opgelegd en niet lager dan het algemene minimum van vijftig cent. Deze fractie vindt een bedrag van vijftig cent als boete niet noemenswaardig. Wel is het toe te juichen dat een minimum en maximum aan het vergoedingsbedrag verbonden wordt, doch bij het opleggen van de schadevergoedingsverplichting moet uitgegaan worden van de werkelijk geleden schade, aldus de P.N.P.-fractie. Wat indien de schade groter is dan de in artikel 374, Wetboek van Strafrecht genoemde schadevergoeding van vijftigduizend gulden? Hoe denken initiatiefnemers in zulke gevallen te voorzien? Deze fractie geeft de initiatiefnemers in overweging de geldboete voor alle strafbare feiten te doen gelden.

De P.A.R.-fractie brengt het volgende naar voren. De Raad van Advies acht, op basis van het spoedig tot stand te brengen herziene Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, het niet opportuun dat de Staten het onderhavige initiatief-ontwerp in behandeling nemen. In verband hiermee wenst de P.A.R.-fractie te weten wat de stand van zaken is v.w.b. de herziening van het Wetboek van Strafrecht.

Het onderhavige wetsvoorstel houdt in versterking van de positie van de slachtoffers van strafbaar gestelde feiten door opnemng van een schadevergoedingsverplichting. Deze strafrechtelijke sanctie bestaat uit het betalen van een som geld door de veroordeelde aan het Land ten behoeve van degene die zich als benadeelde partij in het strafproces heeft gevoegd. Het Openbaar Ministerie is met de invordering belast, aldus vermeldt de Memorie van Toelichting. De P.A.R.-fractie is benieuwd te weten hoe en door wie de inning in de praktijk zal geschieden. Kunnen de initiatiefnemers hierop ingaan?

Vervolgens brengt de P.A.R.-fractie naar voren dat de Raad van Advies aangeeft dat het nieuwe artikel 38f, lid 2, niet duidelijk is. De Raad geeft aan dat genoemd artikellid op twee manieren geïnterpreteerd kan worden. Thans wenst deze fractie een reactie van de initiatiefnemers op de door de Raad van Advies naar voren gebrachte te zien en wenst tevens van de initiatiefnemers een keuze uit de twee mogelijkheden in het advies, t.w.:

"1. dat de strafrechter ter terechtzitting moet onderzoeken of de verdachte jegens het slachtoffer naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade die door het strafbaar feit is toegebracht, om vervolgens op basis van die constatering over te gaan tot de toepassing van de maatregel; of, 2. dat het slachtoffer eerst de burgerlijke rechter dient te adieren, die in een civiele zaak moet vaststellen dat de verdachte jegens het slachtoffer naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade die door het strafbaar feit is toegebracht; zodat de strafrechter vervolgens op basis van het vonnis van de burgerlijke rechter de bewuste maatregel kan toepassen".

In het vertrouwen dat de initiatiefnemers het vorenstaande schriftelijk vóór dan wel mondeling tijdens de openbare behandeling zullen willen beantwoorden, wordt de behandeling dezerzijds door de gewisselde schrifturen geacht thans voldoende voorbereid te zijn.

Dit verslag geldt als Eindverslag.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Centrale Commissie
van de 11de maart 2008.

De Rapporteur

P.J. Atacho.

